

SISSEL-JO GAZAN

DOCENDO

MIA THIEL-JENSEN - SANJA

YKSI PISARA

SISSEL-JO GAZAN

MIA THIEL-JENSEN - SANJA

YKSI PISARA

Suomentanut Katarina Luoma

DOCENDO

Ensimmäinen painos
Mia Thiel-Jensen -sarjan osa 1
Tanskankielinen alkuteos *I en dråbe*

© 2024 Sissel-Jo Gazan
First published by Politikens Forlag, Denmark
Published by arrangement with Nordin Ringhof Agency ApS, Denmark

Suomenkielinen laitos © Katarina Luoma ja Docendo 2026
www.docendo.fi
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
Lönrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Kansi: Mika Tuominen
Graafinen suunnittelu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-850-459-7
Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@docendo.fi

1984

Mia

Mia Jinju Thiel-Jensenillä oli toistuva uni. Hän uneksi, että jos hän riisui ihonsa, hänen todellisuutensa vaihtui. Unessa se kävi yhtä helposti kuin urheilutakin vetoketjun aukaisu, ja kun hänen vanha ihonsa lojui hänen jaloissaan, ei hän enää ollut syntynyt Soulessa vuonna 1967 eikä häntä ollut löydetty kadulta vauvana. Finn ja Merethe Næstvedistä eivät olleet adoptoineet häntä, eikä hän ollut tullut Tanskaan yhdeksän kuukauden ikäisenä. Kun hän riisui ihonsa, hän oli sen sijaan Finnin ja Merethen biologinen toivelapsi, heidän rakkautensa luonnollinen lopputulos ja ihminen, jota he ymmärsivät, koska hänet oli luotu heidän kuvakseen. Unessa hän muistutti paitsi vanhempiaan myös pikusiskoaan Leaa, joka saapui maailmaan, kun Merethe kaikkien yllätykseksi tuli raskaaksi 39-vuotiaana. Poissa olivat Mian vahvat mustat hiukset, tunnusomaiset yläluomien ihopoinmut kirkkaiden helmimäisten silmien yläpuolella, paksut sääret ja huulihalkioleikkauksen arpi, josta olisi rehellisesti sanottuna voitu tehdä nätimpi, kuten Merethe oli kerran todennut, ja poissa olivat *ainutlaatuiset aivot*, kuten Finn kutsui Mian ymmärrystä, kun se usein ylitti hänen omansa. Poissa olivat lapsuuden riitätilanteet, kun häntä oli komennettu hillitsemään tulista luonnettaan, ja

poissa oli epämiellyttävä muisto siitä, kun hän oli kävellyt märin jaloin uimahallin läpi ja tuntenut kaikkien katseet. Ennen muuta poissa oli kuitenkin se, että Merethe oli kadonnut jäljettömiin 25. elokuuta 1984. Siinä kohtaa uni alkoi aina hälvetä, ja vaikka Mia yritti pysyä unessa, koska toivoi hartaasti äitinsä paluuta, hän heräsi ja oli taas se tyttö, joka oli saapunut Kastrupin lentoasemalle kesällä 1968 vihreässä silkki-*hanbokissa*, perinteisessä korealaisessa puvussa, ja siihen sopivia rusetteja hiuksissaan. Edempänä käytävällä Lea nukkui levottomasti vaalea palmikko kuin kirkonkellon köysi tyynyllään, teddykarhu Grumme kainalossaan ja paksulinssiset silmälasit yöpöydällään, ja keittiössä talon alakerrassa myös Finn oli riisunut silmälasinsa ja tuijotti sokeasti puutarhan pimeyteen. Siinä hän oli istunut joka aamu siitä illasta lähtien, kun Merethe ja Mia olivat riidelleet ja Merethe oli lähtenyt kahden sadekuuron välissä ulos postittamaan kirjettä ja kadonnut tietymättömiin.

Loppukesä oli ollut enimmäkseen lämmin, mutta 25. elokuuta 1984 satoi yllättävän koleasti ja taivas Næstvedin yllä oli väri-sevä peili punaista valoa. Merethen ja Mian sanaharkka koski sitä, heltäisikö Mialle lupa mennä ensin lukion bileisiin ja niistä suoraan Exxos-diskoon kavereidensa kanssa. Merethe sanoi kyllä lukiobileille mutta kielsi jatkamasta matkaa kaupunkiin, ja Mia muistutti turhaan äitiään, että diskon ikäraja oli kuusitoista ja hän oli sen ikäinen.

”Niin, mutta miksi ikäraja on vain kuusitoista?” Merethe kysyi ärtyneenä. ”Eikös sieltä voi ostaa alkoholia?”

”No voi, mutta emme me juo!” Mia huusi (vaikkei se ollut aivan totta). ”Tanssimme vain. Ja Rikke-Line pääsee!”

Merethe vastasi, ettei häntä kiinnostanut, mitä Mian parhaan ystävän Rikke-Linen annettiin tai ei annettu tehdä. Exxos-disko

sijaitsi Jernbanegadella, joka oli lehtien mukaan maan vaarallisin katu. Vihreätkit notkuivat Bistogrillenin pelikoneilla vastapäätä Jernbanegaden koulua, ja yöllä kun he olivat äreissään ja täynnä olutta, he kävivät suurin piirtein kenen tahansa kimppuun – diskohileiden, koululaisten, pikkuliivijengiläisten. Ketään ei säästetty, ja jokainen löi takaisin.

”Jengi kävelee kaupungilla pesäpallomailat ja veitset mukanaan, Mia”, Merethe sanoi. ”Vain kaksi päivää sitten erästä Herlufsholmin koulun oppilasta puukotettiin Kquicklyn katto-parkissa *vastapäätä* Exxosta, ja tekijä on edelleen vapaalla jalalla. Jopa Ulla sanoo, että elämä kaupungissa on vaarallista, ja hän kyllä tietää, mistä puhuu.”

Ulla oli Merethen ystävä ja Mian kummitäti. Hän oli sosiaali-ohjaaja ja pyöritti kollegansa kanssa Yövahtia, sosiaalialan neuvontapalvelua, joka auttoi sopeutumattomia nuoria Næstvedin yössä, ja hän pystyi aina kertomaan Merethelle pahimmat tarinat. Se oli tosi ärsyttävää, ja Merethe piti pintansa.

”Olisin hirveän huono äiti, jos päästäisin sinut kaupungille Jernbanegadelle”, hän perusteli, ”ja kysyitpä kuinka monta kertaa tahansa ja vaikka kuinka kovaa paiskoisit ovea, on vastaus ei. Saat mennä bileisiin mutta et Exxokseen.”

Mia syyti suustaan liudan kamalimpia solvauksia, jotka hänen mieleensä juolahtivat, marssi portaat yläkertaan omaan huoneeseensa ja läimäytti oven kiinni. Merethe painukoon helvettiin, hän raivosi. Hän menisi koulun bileisiin ja lähtisi niiden jälkeen Exxokseen. Hän täyttäisi seitsemäntoista alle kahden kuukauden kuluttua ja oli lukion toisella luokalla. Hän olisi aikuinen silmänräpäyksessä, ja Merethe voisi painua syvälle sinne, minne aurinko ei paista.

Kun Merethe oli ollut kateissa kaksi päivää, hänet etsintäkuulutettiin, ja seuraavana päivänä hänen kasvonsa olivat jokaisen sanomalehden etusivulla. Finn oli ottanut kyseisen valokuvan Merethestä edellisenä jouluna, ja tämä näytti iloiselta valkoisessa kauluspaidassa korvissaan pisaran muotoiset lempihelmikorvakorunsa. Joka päivä poliisit ilmaantuivat heidän kotiinsa osoitteeseen Tagensvej 7 ja esittivät Finnille samat kysymykset yhä uudestaan. Mistä Mia ja Merethe olivat kiistelleet? Milloin Merethe tarkalleen ottaen lähti ulos? Oliko sää seljennyt hetkeksi? Oliko Merethellä sateenvarjo mukanaan? Kuka oli katsonut kelloa? Lähtikö hän todellisuudessa aikaisemmin? Vaiko myöhemmin? Oliko heidän mieleensä muistunut jotain eilisen jälkeen? Viittasiko jokin siihen, että Merethe oli suunnitellut lähtevänsä kotoa? Oliko hän poistunut sieltä mieli maassa? Oliko hänen tililtään nostettu suuria rahasummia? Oliko Finnin ja Merethen avioliitto kriisissä? Finn vastaili auliisti ja kärsivällisesti lukuisiin kysymyksiin, luovutti sormenjälkensä, jotta hänet voitaisiin sulkea pois tutkinnasta, ja kuvaili kolmannen kerran Merethen vaatteita: keltaiset kumisaappaat, Finnin öljykangastakki ja samat valkoiset helmikorvakorut kuin lehtikuvassa.

Kolmantena päivänä olohuoneeseen istahti yllättäen nainen tekemään muistiinpanoja. Maren oli lastenpsykologi, ja kun poliisit olivat valmiita esittämään Finnille päivän kysymykset, Maren pyysi lupaa puhua Mian kanssa kahdestaan ilman isän läsnäoloa. Miksi isän piti poistua, Mia kysyi, ja Maren vastasi, että niin oli parasta. Poliisitkin tahtoisivat puhua Finnin kanssa rauhassa. Se oli normaalia. Puhua hänen kanssaan mistä, Mia

tivasi, ja Maren selitti, että kysyttävää oli paljon, kun perheenjäsen katosi, ja että hän oli tullut auttamaan Miaa ja Leaa käsittelemään tunteitaan. Maren pani Mian kihisemään kiukusta. Ei häntä kiinnostanut ottaa vastaan apua tunteidensa käsittelyyn, hän halusi ainoastaan vetää kumisaappaat jalkaansa ja säännätä etsimään äitiään yli marskimaiden ja jokien, hän tahtoi murtaa ovia, liimata katoamisilmoituksia pylväisiin ja huutaa äitiään niin, että metsä raikaisi. Merethe ei ikinä hylkäisi heitä, Mia raivosi ja ravasi ympäri olohuonetta. Ei koskaan, ikinä, milloinkaan! Ole kiltti ja istu, Mia, Maren kehotti, mutta Mia ei tahtonut. Hän halusi ravata ympäriinsä tismalleen niin kuin häntä huvitti. Jalat olivat hänen, ja tämä oli hänen kotinsa, ja jälkiä jättämättä kadonnut oli hänen äitinsä.

1973

Finn

Oli tosiasia, että Finn tunsu enemmän yhteenkuuluvuutta korealaisen adoptiotyttärensä kuin kenenkään muun perheenjäsenensä kanssa. Fenotyyppiltään hänen biologinen tyttärensä Lea oli muuten kuin ilmetty isänsä, lapsi parka. Yhtä pitkäjäseninen ja teräväluinen, samat paksut hiukset, eläinallergia ja silmälaseissa vahvat voimakkuudet, joiden syynä oli silmäsairaus nimeltä Stargardtin tauti. Finn oli perinyt sen isältään ja valitettavasti periyttänyt sen eteenpäin Lealle. Isällä ja tyttärellä oli kummallakin jopa letti, paitsi että Finnin oli leukaparrassa (ja oli ollut siinä vuodesta 1968 asti) ja Lean roikkui raskaana selän puolella. Toisaalta siihen yhtäläisyydet myös loppuivat, ja toisinaan Finnin oli melkein vaikea käsittää, että hän jakoi geeninsä nimenomaan Lean eikä Mian kanssa. Finn ja Mia olivat monin tavoin kuin samasta puusta veistettyjä. Kumpikin heistä tulistui helposti ja leppyi äkkiä, ja he molemmat olivat luontoihmisiä ja rakastivat viettää aikaa perheen kesämökillä Bissrup Strandissa, missä he kävivät kalastusretkillä, keräilivät kiviä ja lennättivät leijoja rannalla, kunnes he vapisivat kylmästä, kun taas Merethe ja Lea oleskelivat mieluummin tuvassa takkatulen ääressä tai jäivät kotiin Næstvediin. Mia oli myös tiedenörtti isänsä tavoin, ja he

kaksi saattoivat tutkia maailman ilmiöitä tuntikausia lukemalla niistä ja keskustelemalla lukemastaan jälkeenpäin.

Finn oli koulutukseltaan kirjastonhoitaja ja työskenteli Næstvedin kirjastossa musiikki- ja kuunteluosaston vastaavana, eikä Mia tiennyt mitään parempaa kuin viettää aikaa isän työpaikalla, ensin hieman vaivihkaa, sillä Finn ei ollut vakuuttunut, kuinka sallittua oli ottaa tytär säännöllisesti mukaan töihin, mutta myöhemmin avoimemmin, koska Mia sentään vain istui siellä kiiltävässä hiuskypärässään kirjan ylle kumartuneena eikä häirinnyt ketään. Arvoituksellista oli, että vaikka Mia oli aasialainen ja Finn läpeensä tanskalainen, he muistuttivat toisiaan myös ulkonäöltään. Ainakin vähäsen. Sekä isällä että tyttärellä oli erikoisella tavalla huvittava syntymämerkki rinnassa, ja kummallakin oli ollut syn-tyessään huulihalkio. Finnin syntymämerkki oli vaaleanruskea, ja vaikka Merethe väitti sen olevan toiveajattelua, hänestä se muistutti Korean ääriviivoja, kun taas Mian syntymämerkki oli pienempi, tummempi ja vähän pisaran muotoinen. Huulihalkio ei ollut yhtä selittämätön yhdistävä tekijä heidän välillään. Adoptio-konttorin Gerda oli adoptioprosessin alussa tiedustellut, olisivatko Finn ja Merethe halukkaita ottamaan vastaan lapsen, jolla oli pieniä puutteita tai vamma. Merethe oli empinyt, mutta Finn oli oikopäästä vastannut myöntävästi. Sehän olisi täydellistä, hän sanoi, sillä jos lapsella olisi huulihalkio, se näyttäisi tulevaisuudessa häneltä. Voi, miten Finn rakastikaan tuota pientä ihastuttavaa olentoa, joka toisin kuin kukaan muu saattoi tapittaa häntä mustilla silmillään ja sanoa märeällä epätäydellisellä suullaan:

”Isä.”

Se hän todella oli. Intohimoinen musiikinrakastaja ja ahkera konserteissa kävijä. Merethen aviomies (vihitty kirkossa ja niin edelleen, koska Merethe halusi), Lean biologinen isä, taitava kokki,

parantumaton pasifisti ja lukiosta asti tuntemansa Berntin ystävä. Mutta ennen kaikkea – ja kaikkein eniten – Mia Jinjun ylpeä isä.

Kun Finn ensimmäisen kerran pani merkille, että Mialla oli *poikkeuksellinen* muisti, tämä oli kolmevuotias. He olivat tilausmatkalla Ibizalle, ja kun lentokone alkoi laskeutua ja turvavyön merkkivalo syttyi, Mia osoitti sitä.

”Muut itkivät”, hän sanoi. ”Mutta minä en. Minä leikin helmillä.”

Ensin Finn ei tajunnut, mitä tytär tarkoitti, mutta sitten Merethe muistutti häntä, että Adoptiokonttorin Gerda, joka oli noutanut Mian Koreasta, oli kertonut, että Intian yläpuolella oli ollut kauheaa turbulenssia ja että kaikki Tanskaan uusille vanhemmilleen matkalla olleet adoptiolapset olivat itkeneet – paitsi Mia. Hän oli leikkinyt keskittyneesti Gerdan rannekorun helmillä.

Siitä lähtien Finn oli alkanut vakavissaan havainnoida Mian supermuistia. Tyttärellä oli vaalea arpi käsivarressa, ja hän muisti, että joku lakkipäinen mies oli polttanut häntä savukkeella, ja hän väitti muistavansa senkin, kun hänen huulihalkionsa leikattiin, tai oikeastaan hän muisti hyvin voimakkaan lampun, joka oli sytytetty. Onneksi Mia muisti enimmäkseen harmittomia juttuja. Mitä hänellä oli ollut yllään jouluaattona sinä vuonna, kun hän oli täyttänyt kolme, ja heidät kotimatalla kesämökiltä ohittaneiden satunnaisten autojen rekisteritunnuksia. Kerran Finn ei muistanut pienen keltaisen matkalaukun yhdistelmälukon koodia, mutta Mia muisti, ja lukko ponnahti auki tuossa tuokiossa. Eniten Finniä kiehtoi kuitenkin Mian kyky tunnistaa kasvoja.

Eräänä päivänä kun he olivat Lejren arkeologisessa ulko-ilmamuseossa, tytär sanoi yllättäen *hei, Jørgen* vieraalle miehelle vessojen edessä. Mies katsoi ensin kysyvästi Miaa, sitten Finniä, joka ei liioin välittömästi tunnistanut häntä. Mia piti silti päänsä. He olivat tavanneet toisensa paikassa, jossa oli paljon väkeä, ja poliisitkin olivat olleet siellä, hän intti. Ja totta tosiaan. Hetken juteltuaan Finn ja tuntematon mies äkkäsivät, että he olivat osallistuneet samaan mielenosoitukseen Chilen suurlähetystön edessä viisi vuotta aiemmin ja seisseet vierekkäin karjumassa *El pueblo unido jamás será vencido* -iskulausetta solidaarisuudesta chileläisiä kohtaan pienet tyttärensä olkapäillään. Siinä samassa miehen tytär tuli vessasta ja Mia sanoi:

”Hänen nimensä on Kamilla.” Ja niin olikin. Totta kai.

Vain harvoin kävi niin, että Mia tunnisti kasvot muttei osannut selittää, missä oli nähnyt ne. Niin tapahtui esimerkiksi silloin, jos joku oli ajanut partansa, laihtunut reilusti tai saanut uudet hampaat, mutta yksi asia oli varma: jos Mia tunnisti jonkun, heidän tiensä olivat joskus ristenneet, sillä muuten muistikuva tämän kasvoista ei olisi tallentunut Mian muistiin.

Kun Mia oli viiden vanha, Finn luki *Tieteen kuvalehden* artikkelin ihmisistä, joilla oli valokuva- tai elämäkertamuisti, ja jälkeinpäin hän oli vakuuttunut, että Mia kärsi eideettisestä hyperthymesiasta tai toisin sanoen omaelämäkerrallisesta supermuistista. Miten niin kärsi? Miksi niin kielteinen ilmaus? Eihän se mitään kärsimystä ollut, päinvastoin. Finnistä se oli ainutlaatuista! Haltioissaan hän kertoi oivalluksestaan Merethelle, mutta vaimo ei ollut järin innoissaan. Hän ei tahtonut keskittyä siihen, että Mia oli erityinen.

”Niin, mutta hän on erityinen”, Finn sanoi ihmeissään. Hän oli juuri edellisenä päivänä käynyt Mian kanssa supermarketti

Brugsenissa, jossa tytär oli sivumennen huomauttanut, että suodatinpussien ja säilykemaissin hinta oli noussut, koska hän muisti edellisen vuoden hintalaput.

”No joo, mutta tarvitseeko meidän tehdä siitä niin suurta numeroa?” Merethe kysyi. ”Eikö siinä ole tarpeeksi, ettei hän näytä tanskalaiselta?”

Siitä lähtien Finn iloitsi hiljaa mielessään. Hänen ja Merethen turbaaniin oli annettu hohtava helmi, ja hän lakkaisi ihailemasta tyttärtään vasta sitten, kun aurinko nousisi lännestä.

Kuukausi ennen Lean syntymää Finn ja Merethe kutsuttiin tapaamiseen Jernbanegaden koululle. Mia kävi ensimmäistä luokkaa, ja tämä oli kolmas kerta puolen vuoden sisään, kun luokanopettaja tahtoi puhua heille vanhemmille. Ensimmäisellä kerralla heidät kutsuttiin paikalle, koska Mia oli tuijottanut seitsemäsluokkalaista tyttöä niin tiukasti, että tämä oli kaatunut ja lyönyt häntäluunsa. Herranjumala! Finn tunsu mainiosti Mian polttavan tulikatseen, ja kyllä, se oli hellittämätön, mutta silti vain kuusivuotiaan katse!

Tällä kertaa läsnä olivat myös rehtori ja koulupsykologi, kun Finn ja Merethe astuivat luokkahuoneeseen. Kun he olivat istuutuneet, opettaja kertoi, että Mia oli vetänyt aseesiin koulun pihassa. Aseenko? Finn epäili, oliko hän kuullut oikein. Kyllä, tyttäreillä oli ollut viivoitin hihassaan, ja kun kahdeksaluokkalainen poika oli kähveltänyt hänen hyppynarunsa ja viskannut sen katolle, Mia oli vetänyt viivoittimen esiin ja tuikannut poikaa. Tietenkään pojan teko ei ollut hyväksyttävä, ja hänenkin

vanhemmilleen oli ilmoitettu välikohtauksesta, mutta silti. Oli tavallisesta poikkeavaa, että kuusivuotias lapsi veti aseesi esiin sillä tavalla, ja koulu suhtautui asiaan varsin vakavasti.

Finn purskahti nauruun. Se oli tahatonta, mutta häntä nauratti mielikuva 1,15 metrin pituisesta tyttölapsesta, joka uhkasi tökkäistä viivoittimella esimurrosikäistä pojankloppia. Siis viivoittimella? Mistä alkaen se oli tulkittu aseeksi? Merethe potkaisi häntä melko kovaa pöydän alla, ja myös luokanopettaja, rehtori ja koulupsykologi vaikuttivat paheksuvan hänen nauruaan.

”Emme hyväksy väkivaltaa, olipa väkivallantekijä minkä ikäinen hyvänsä”, opettaja huomautti terävästi. ”Mian täytyy oppia hillitsemään temperamenttiaan koulun alueella, tai muuten hän ei yksinkertaisesti voi olla oppilaana täällä. Onko teillä mitään aavistusta siitä, miksi hän reagoi sillä tavalla?”

Opettaja tarkasteli heitä odottavasti, mutta Finn ei pystynyt vastaamaan hänen kysymykseensä, niin vietävästi häntä suututti opettajan käyttämä sana *väkivallantekijä*. Siinä he istuivat. Viimeisillään raskaana oleva ja rauhanaktivisti, sen pienen korealaisen vintiön vanhemmat, joka oli uhannut seivästää murrosikäisen viivoittimella ja oli sen seurauksena leimattu väkivallantekijäksi. Ei hyvää päivää.

”Ei”, Merethe sanoi heikosti. ”En ymmärrä sitä. Ei hän sitä ainakaan meiltä ole oppinut. Me vastustamme kaikkia väkivallan ja fyysisen kurituksen muotoja. Finn ei pysty tappamaan edes kärpää.”

Opettaja selvitti kurkkuaan.

”Mia on suloinen tyttö”, hän sanoi sovittelevasti. ”Hänen täytyy kuitenkin oppia hillitsemään itseään ristiriitatilanteissa koulun pihalla, ja tahtoisimme ehdottaa, että hän ryhtyisi käymään koulupsykologin luona. Sopiiko se teille?”

Finn aikoi väittää vastaan, mutta sen sijaan hän totesi:

”Tietysti, ei kai siitä haittaakaan ole. Vai mitä mieltä sinä olet, Merethe?”

Merethe oli samaa mieltä.

Seuraavaksi puhui koulupsykologi. Hän näki merkkejä siitä, että jokin menneisyyteen liittyvä asia yritti nousta pintaan, ja kehotti Finniä ja Meretheä ottamaan tarkemmin selvää Mian historiasta, ajasta ennen –

”Siinä ei valitettavasti ole mitään selvitettävää”, Finn keskeytti. ”Mia löydettiin kadulta polttomerkkejä käsivarressaan, kun joku, joka ei halunnut häntä, oli heittänyt hänet pois kuin roskan. Adoptiokonttori teki kaikkensa hankkiakseen enemmän tietoja nimenomaan siksi, että siitä voi olla hyötyä myöhemmin elämässä, kun lapset alkavat työstää traumojaan, mutta tietojen löytäminen oli mahdotonta.”

”Vai niin”, opettaja sanoi ja keräsi paperinsa muistiinpanoineen. ”Sille asialle ei ole tietenkään mitään tehtävissä, joten keskitytään siihen, miten voimme auttaa ja kannustaa Miaa sivistyneempään käytökseen.”

Finn hymyili, nyökkäsi ja tarttui vaimoaan lempeästi kyynärpäästä. Hän pinnisteli säteillääkseen yhteistyöhalukkuutta. Sisimmässään hän tuhahti. Vai että sivistyneempään! Mitä se ylipäättään tarkoitti Herran vuonna 1973? Vietnamin sotaa, Kambodžan pommituksia, hyökkäystä Ugandaan, Watergate-skandaalia, Chilen sotilasjunttaa, Jom kippur -sotaa Israelissa, öljykriisiä... Hän voisi jatkaa listaa. Niin kutsuttu sivistynyt maailma oli liekeissä.

Tapaamisen jälkeen Merethe oli poissa tolaltaan ja käveli koko ajan hitaammin. Miten Miasta oli tullut niin hyökkäävä ja hankala? Entä miten vauvan tulo vaikuttaisi asioihin?

”Hienosti se menee”, Finn vakuutti eikä ollut itse sitä mieltä, että Mia oli vaikea. ”Lukemattomille lapsille maailmassa syntyy pikkusisaruksia.”

”Finn, tyttäreemme satuttaa muita lapsia. Voitko koettaa suhtautua siihen pikkiriikkisen vakavammin?”

”No mutta niinhän minä suhtaudunkin”, Finn sanoi. ”Tietenkin Mian pitää oppia hillitsemään tulista luonnettaan, mutta isommat lapset myös härnäävät häntä, Merethe. Oletko sinä ajatellut sitä? He nimittelevät häntä ja hoilaavat ’Kolmea pientä kiinalaista’, kun hän kävelee ohi. Pitäisikö Mian vain kääntää toinen poski? Olen rehellisesti sanottuna sitä mieltä, että meidän pitäisi olla ylpeitä, että hän puolustaa itseään. Se ei tietenkään ole niin tarkoituksenmukaista, että...”

”Finn, oletko sanonut Mialle, että hänen pitää lyödä takaisin?” Merethe kuiskasi järkyttyneenä. ”Sinä olet rauhanaktivisti. Matkustat tuhansia kilometrejä, jotta pääset istumaan amerikkalaisen sotilastukikohdan eteen sodanvastaisen julisteesi kanssa. Ole kiltti ja sano, ettet ole kehottanut Miaa puolustamaan itseään lyömällä takaisin.”

”En tietenkään ole”, Finn vastasi. ”Yritän vain sanoa...”

Merethe oli pysähtynyt, ja kyynelät vierivät hänen poskiaan pitkin.

”Mitä me oikein teemme väärin?” hän itki.

”Emme mitään”, Finn vakuutti hädissään. ”Emme tee mitään väärin! Mia on lapsi! Kun minä olin lapsi, isä ja äiti ramppasivat vähän väliä rehtorin kansliassa, koska olin tehnyt tyhmyyksiä. Mia on enkeli minuun verrattuna.”

Hänen sanansa eivät selvästikään lohduttaneet Meretheä, joten he kävelivät jonkin matkaa eteenpäin hiljaisuudessa. Finn toivoi hartaasti, että vaimo pystyisi astumaan pari pientä askelta taaksepäin ja erottamaan kokonaiskuvan. Miksi Merethen piti aina panna elämä luupin alle ainoastaan siksi, että voisi murehtia jokaista yksityiskohtaa, johon katse yhtäkkiä osui? Kunpa he voisivat vain syöksyä onnellisina alas elämän virtaa pinkissä kumi-veneessä. Niin kuin Merethen ystävä Ulla osasi. Siinä oli ihminen, joka tiesi, miten elämästä otettiin ilo irti. Voi, miten hauskaa heillä voisi olla, jos Merethe olisi vähän vähemmän huolestunut, hiukkasen riehakkaampi ja vähän enemmän Ullan kaltainen.

”Pää pystyyn”, hän kehotti ja kietoi käsivartensa lohduttavasti vaimonsa ympärille. ”Noudetaan Mia nyt Svendseneiltä, ennen kuin hän tempaisee viivoittimen esiin ja puukottaa lisää väkeä. Kello on jo paljon.”

”Tuo ei ole hauskaa, Finn”, Merethe purnasi mutta hymyili väkisinkin.

Ib ja Sonja Svendsen olivat eläköitynyt aviopari, johon Finn oli tutustunut kirjastossa. He olivat alkaneet jutella, koska pari lainasi usein Kaukoidästä kertovia kirjoja ja eräänä päivänä hän ei voinut vastustaa kiusausta kysyä, mistä kiinnostus kumpusi. Sonja selitti, että he olivat Kööpenhaminan yliopiston alue- ja kulttuurintutkimuksen professori emeritus ja emerita, ja nyt, kun he eivät enää olleet työelämässä, he olivat muuttaneet takaisin Næstvediin mutta matkustivat yhä Aasiaan kaksi kertaa vuodessa.

”Minun tyttäreni on Koreasta”, Finn päästi suustaan.

Svendsenit olivat oitis kutsuneet heidät päivälliselle ja ryhtyneet sen jälkeen nopeasti toimimaan Mian varaisovanhempina. He itse olivat lapsettomia, ja Finnin biologiset vanhemmat olivat kuolleet vuosia sitten, ja lisäksi hänellä oli vain yksi omahyväinen Kööpenhaminassa asuva idiootti-isovelj, mutta he eivät olleet tekemisissä. Biologisen perheen puute ei ollut ikinä vaivannut häntä, sillä minne hän kuului? Niidenkö luokse, jotka olivat vastuussa siitä, että siittiö ja munasolu olivat kohdanneet onnettomassa avioliitossa, minkä seurauksena Finn oli varttunut veljen kanssa, joka ehkä jakoi hänen geeninsä muttei muuten ollut lainkaan samanlainen? Ei, jos häneltä kysyttiin, hän kuului perhejärjestelmään, johon oli investoinut. Merethe ja Mia olivat luonnollisesti hänen ensisijainen perheensä, mutta hän tunsi olevansa vahvasti sidoksissa myös ystäviinsä, tovereihinsa rauhanliikkeessä ja kollegoihinsa. Jopa muusikot, joita hän kuunteli ja ihaili, tuntuivat perheeltä. Miaa sen sijaan mietitytti kovasti, mikä perhe oli, ja sen Finn käsitti hyvin. Olipa Mian biologisen äidin syy ollut kuinka ymmärrettävä tahansa, hän oli hylännyt lapsensa, ja kaikista ihmisistä juuri Mialla oli tarve uskoa, että valittu perhe oli aivan yhtä hyvä kuin biologinen. Finnin suureksi harmiksi Mia oli kerran pikkutyttönä löytänyt valokuvan Finnin isästä ja äidistä seisomassa kahden pienen poikansa kanssa heidän lapsuudenkotinsa Huslyn edessä Frederiksbergissä. Tytär oli purskahtanut itkuun ja soperthanut, että hänkin tahtoi oikean isoäidin ja isoisän, koska jokaisella päiväkodissakin oli. Finn oli kuivannut hänen kyynelensä ja vakuuttanut, että hänellä oli jotain paljon parempaa!

”Mitä muka?” Mia oli ihmeteltyt.

”Sinulla on Sonja ja Ib, ja se on hurjan hieno juttu.”

Sen jälkeen Mia ei enää ollut puhunut oikeista ja vääristä perheistä, ja siitä Finn oli iloinen. Perhe kuin perhe.

Kesti puoli tuntia kävellä lyhyt tie tapaamisesta koululta Miaa hoitavien Svendsenien luokse osoitteeseen Kæhlersvej 12. Iäkäs aviopari asui asunnossa, joka muistutti etupäässä itämaista museota. Kun astui eteiseen, kohtasi kiinalaiset lakkamaalaukset, ja ruokasalin seinillä roikkui aasialaisia asuja lasikaapeissa. Tv-huoneen kokonaista seinää koristi Ibin antiikkinen aasialaisten miekkojen, sapeleiden ja veitsien kokoelma, ja vitriinissä seisoivat Sonjan lukuisat nuket erilaisiin aasialaisiin kansallispukuihin puettuina. Mian annettiin leikkiä niillä, joten oli päivänselvää, että hän rakasti viettää aikaa hoitopaikassaan. Viime aikoina oli itse asiassa ollut vaikea houkutella hänet lähtemään kotiin, ja Finn tiesi, että se sapetti Meretheä.

”Miten minä voin koskaan kilpailla sellaisen nukkekokoelman kanssa?” Merethe kysyi viimeksi, kun heidän oli pitänyt raahata Mia kotiin vastoin tämän tahtoa.

Tämä päivä ei ollut poikkeus.

”En tahdo lähteä kotiin!” Mia huusi siinä samassa, kun näki vanhempansa.

”Silti sinun täytyy”, Merethe sanoi ja kuulosti kireältä. Vasta kun Sonja lupasi, että Mia voisi tulla uudestaan käymään jo seuraavana päivänä, tämä suostui pukemaan takkinsa ylleen ja lähtemään kotiin. Finn pani merkille, että Merethe vaikutti väsyneeltä ja hiljaiselta, mutta maha tietysti painoi jo.

Samana iltana Finn kysyi, oliko vaimolla jotain Svendseneitä vastaan. Mia oli pantu nukkumaan, ja Finn ja Merethe istuivat olohuoneessa kumpikin kirja kädessään.

”Miksi sinä niin luulet?”

”No, vaikutat joskus siltä kuin et haluaisi, että Mia vierailee heillä, mutta me todellakin tarvitsemme heidän apuaan, Merethe. Varsinkin nyt, kun vauva syntyy, ja myöhemmin, kun palaat ’kokoaikatyöhön’.”

Finn piirsi lainausmerkit ilmaan *kokoaikatyön* ympärille, koska kumpikin heistä tiesi, että kun Merethe teki töitä, se tarkoitti lähtökohtaisesti paljon pidempiä työpäiviä kuin kokoaikatyössä yleensä oli.

Finn huomasi, että Merethen kasvot punehtuivat ja tämä suipisti hieman suutaan.

”Jos oikeasti tahdot tietää, niin en voi sietää Ibin asekoelmaa”, vaimo sanoi lopulta. ”Sapeleita, veitsiä, miekkoja ja viidakkoveitsiä. Kokoelma on groteski, ja Mia leikkii aivan sen alla.”

”Sehän on vain koriste”, Finn sanoi ällistyneenä. ”Kauniita antiikkiesineitä.”

”Niin, mutta niitä on aikoinaan käytetty ihmisten tappamiseen. Minusta kokoelma on irvokas.”

Finn huokaisi syvään, ja se suututti Merethen.

”Selvä, ensin sinulla ei ole mitään sitä vastaan, että tyttäremme käy toisen koululaisen kimppuun, ja nyt sinulle sopii, että häntä hoitaa pariskunta, jonka asunto on täynnä aseita”, vaimo sähisi. ”Ja minä kun luulin, että sinä olet pasifisti!”

”Merethe, minä *olen* pasifisti”, Finn oikaisi häntä ja huomasi tulistuvansa itsekin. ”Se merkitsee sitä, että taistelen sen puolesta, ettei sotaa enää käytettäisi poliittisena välineenä, enkä käsitä, miten se riitelee jonkin sellaisen seinän kanssa, joka on täynnä hienoja antiikin aikaisia veitsiä ja miekkoja. Ne ovat vain tuhansia vuosia vanhoja museoesineitä.”

”Pah!” Merethe puuskahti. Mitään niin kaksinaismoralistista hän ei ollut koskaan kuullut.

”Välillä voisi kuvitella, että olet kateellinen Svendseneille”, Finn sanoi.

”Miten niin kateellinen?” Merethe nousi vaivalloisesti tuolista.

”Niin”, Finn jatkoi. ”Koska Mia rakastaa olla heidän luonaan. Koska hän rakastaa heitä.”

”Älä viitsi”, Merethe tuhahti. ”En tietenkään ole kateellinen, ja minä olen kyllä kiitollinen heidän avustaan. En vain pidä heidän aseistaan ja...”

”Ja mitä?”

”No, kun kerran kysyit, niin en pidä siitäkään, että he toittivat koko ajan, että Mia on Koreasta. Mia on tanskalainen. Aivan kuten perheensä.”

”Tietysti hän on tanskalainen”, Finn vastasi nyt vakuuttuneena siitä, että Merethe oli mustasukkainen. ”Tosiasia on kuitenkin se, että hän on syntynyt Koreassa ja Ib ja Sonja tuntevat maan erinomaisesti. Vanhat tarut ja sen sellaiset. Mia rakastaa sitä.”

”Et ymmärrä minua”, Merethe sanoi, ja ei, Finn ei totisesti tajunnut vaimoaan.

”Et *tahdo* ymmärtää minua”, Merethe lisäsi itku kurkussa.

No, siinäkin vaimo oli oikeassa. Ainakin sillä hetkellä.

Kun Merethe oli mennyt yläkertaan nukkumaan, Finn jäi murtamaan olohuoneeseen, mutta sitten häntä alkoi yhtäkkiä naurattaa. Viimeksi kun hän ja Mia olivat kylässä Ibin ja Sonjan luona, Ib piti heille lyhyen lapsentasoisen ase-esitelmän ja näytti, miten filippiiniläinen balisong-veitsi avattiin silmänräpäystäkin vikkelimmin. Jälkikäteen isä ja tytär pääsivät kumpikin kokeilemaan temppua, ja heillä oli ollut luvattoman hauska iltapäivä. Jos Merethe vain tietäisi! Finn nousi ja kävi asettamassa LP-levyn levysoittimeen. Se oli Tim Buckleyn *Greetings from L.A.*, joka oli julkaistu edellisenä vuonna, ja se oli Buckleyn paras toistaiseksi. Voi, miten Finn rakastikaan sitä

Ratkaiseeko adoptiotytär äitinsä katoamisen?

Tanskassa Själlannin saarella asuvat Finn ja Merethe adoptoivat lapsen Etelä-Koreasta. Hän saa nimekseen Mia. Viisitoista vuotta myöhemmin äiti Merethe katoaa jälkiä jättämättä.

Kun äidin ruumis löydetään Kööpenhaminan ulkopuolelta, Finniä syytetään Merethen murhasta. Tytär Mia on varma, ettei isä ole syyllinen.

Lukion jälkeen Mia hakeutuu poliisikouluun ja tähtää rikoskonstaapeliksi. Kun naisia alkaa kadota ja heidät löydetään samasta tilasta kuin Merethen ruumis, Mia uskoo, että hänellä on viimein mahdollisuus löytää äitinsä tappaja.

Poliisi Mia Thiel-Jensenin tarinaa 1980-luvulta vuoteen 2001 seuraava *Yksi pisara* on sarjan avausosa ja rikoskirjallisuuden parasta antia. Jännittävän tarinan ohella Gazan perehdyttää lukijansa dna-tutkimuksen kehitysharppauksiin. Tanskassa bestselleriksi nopeasti kivunnut dekkari viestii adoption ja henkirikoksen kohtalokkaista jäljistä.

DOCENDO

84.2 ISBN 978-952-850-459-7

www.docendo.fi

